

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2001-1090

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Kansantaloustieteen laitos	
Tekijä-Författare-Author Fagnäs, Sonja			
Työn nimi-Arbetets titel-Title GATT-sopimuksen mukaisten kauppaliittojen vaikutus monenkeskisen kaupan vapauttamiseen			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansainvälinen talous			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2001-04-18	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 77 + liitteet
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>WTO:n jäsenmaiden välisten kauppaliittojen muodostamisesta säädetään GATT-sopimuksen artiklassa 24. Artiklan 24 mukaan kauppaliiton maiden ulkoinen tullitaso ei saa nousta kauppaliittoa edeltävän tason yläpuolelle. Eräs kauppaliittoteorian perusoletuksia on, että hyvinvointiaan maksimoivilla kauppaliitoilla on taipumus korottaa tulleeaan ja näin heikentää ulkopuolisten maiden hyvinvointia. Tullitasoa rajoittamalla on pyritty turvaamaan ulkopuolisten maiden asema ja varmistamaan, että kauppaliitot eivät muodostu monenkeskisen kaupan vapauttamisen esteiksi. Tutkielmassa selvitetään kahden mallin (Syropoulos 1999; Zissimos - Vines 1999) avulla miten artiklaan 24 sitoutuvat kauppaliitot vaikuttavat pyrkimykseen edistää monenkeskistä vapaakauppaa. Lisäksi arvioidaan artiklalle 24 vaihtoehtoisten käytäntöjen vaikutuksia vapaakaupan saavuttamiseen.</p> <p>Tutkielmassa osoitetaan, että vaikka kauppaliitto ei korottaisikaan tulleeaan, sisäisten tullien alentaminen heikentää ulkopuolisten maiden asemaa. Sisäisen tullitason alentaminen lisää liiton sisäistä kaupankäyntiä ja parantaa liiton vaihtosuhdetta ja hyvinvointia suhteessa liittoon edeltävään tilanteeseen. Muun maailman vaihtosuhte laskee, mikä alentaa maan monopolivoimaa maailmanmarkkinoilla ja tätä kautta maan hyvinvointia. Artiklaan 24 sitoutuva liitto tarjoaa jäsenilleen useimmiten myös vapaakauppaa korkeamman hyvinvointitason. Vaikka näin ei aina ole, antavat tulokset aihetta epäillä, että liitolla ei usein ole kannustinta pyrkiä vapaakauppaan. Tämä saattaa selittää ainakin osittain sen miksi monenkeskisen vapaakaupan edistäminen on WTO:n puitteissa viime aikoina ollut vaikeaa.</p> <p>Tulokset osoittavat, että jos vapaakauppaa halutaan pitää pitkän aikavälin tavoitteena, artiklaa 24 olisi perusteltua uudistaa. Tutkielmassa käsitellään kolmea vaihtoehtoa artiklalle 24. Näitä ovat (i) ns. avoimen integraation periaate, (ii) liiton muodostaminen niin, että maiden vaihtosuhte säilyy vakiona sekä (iii) hyvinvointitappion korvaaminen. Toisen mallin puitteissa tarkastellaan myös tilannetta, jossa liitto voi asettaa tullinsa täysin vapaasti. Kolmesta vaihtoehdosta kaksi ensimmäistä saattaisivat edistää vapaakauppaa, jos ne olisivat ainoat mahdolliset tavat muodostaa kauppaliitto. Tilanne, jossa tulliliiton tullitasoa ei ole rajoitettu on vapaakaupan saavuttamisen ja muun maailman kannalta huonoin ratkaisu.</p>			
<p>Avainsanat-Nyckelord-Keywords</p> <p>kansainvälinen kauppa vapaakauppa tulliliitto WTO GATT</p>			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			